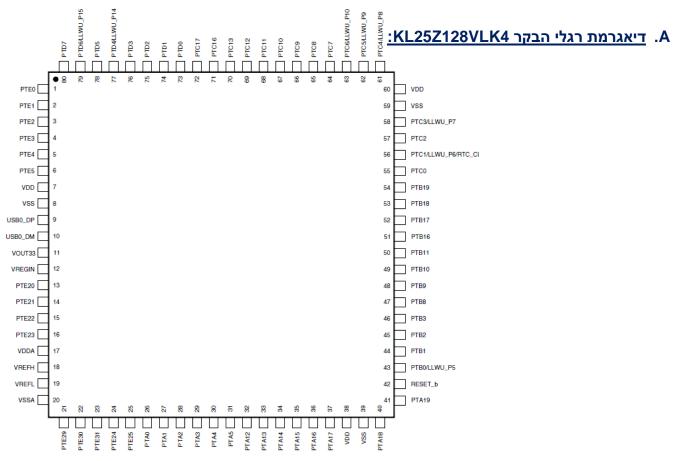
תוכן עניינים

2	דיאגרמת רגלי הבקר KL25Z128VLK4:	A.
4	צירוף קבצים לפרויקט:	В.
6	הידור ובניית הפרויקט (Building Project):	C.
6	מצב Debug:	D.
8	מצב Active Application:	E.
9	הכנה לניסוי:	F.
9	שאלות הכנה תיאורטיות:	.G
10	הקדמה ודרישות מקצועיות מחייבות לקראת ביצוע שלב החלק המעשי:	.H
11	סיווג ארכיטקטורת תכנות FSM לשני סוגים:	J
12	ריבת קוד מערכת בשפת C בריבת חלק מעשי נדרש לביצוע	.J
13	צורת הגשה דוח מכין:	K.
13	צורת הגשה דוח מסכם:	.L

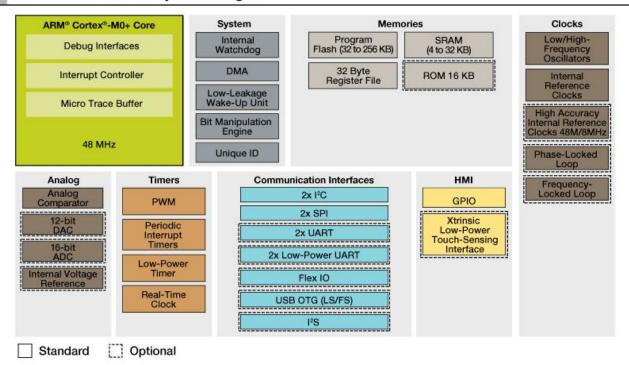
DEBUG and PROGRAMMING - CodeWarrior IDE

KL25 80-pin LQFP pinout diagram

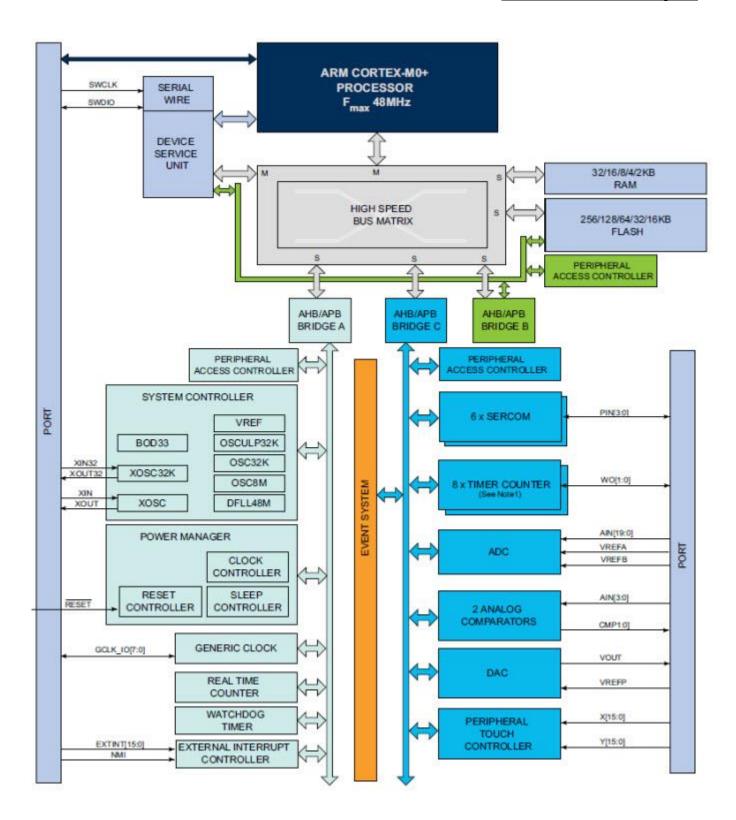
Signal Multiplexing and Pin Assignments find in "KL25 Sub-Family Data Sheet" page 46-53

Kinetis KL2x MCU Family Block Diagram

©Hanan Ribo

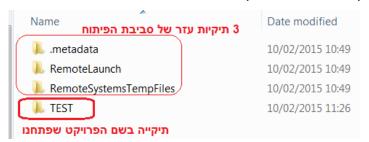
:Cortex M0+ Block Diagram •

B. צירוף קבצים לפרויקט:

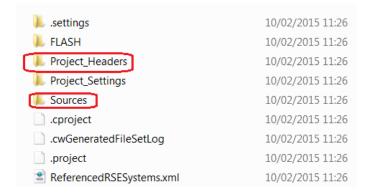
לאחר שפתחנו פרויקט (כמתואר בניסוי Lab2preface) נרצה לצרף קבצים נוספים (התומכים במשימה לדוגמה (האחר שפתחנו פרויקט (לחלו 3 השלבים: המתוארת בסעיף H) מעבר לקבצים הבסיסיים הנוצרים בשלב פתיחת הפרויקט. להלן 3 השלבים:

בכל תיקיית פרויקט שנפתחה (במקום שייעדנו לה מבעוד מועד) ישנן 4 תיקיות.
 תיקייה אחת בשם הפרויקט שבחרנו ו-3 תיקיות עזר נוספות של סביבת הפיתוח.

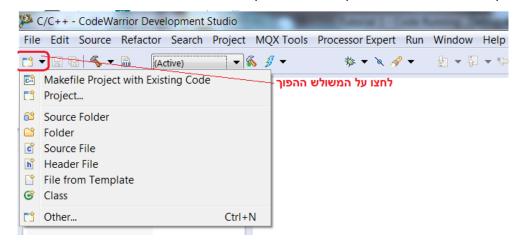

בתוך תיקיית TEST (שם הפרויקט) ישנן תיקיות וקבצים הנבנים ע"י סביבת הפיתוח באופן אוטומטי ומכילות (Source Files) בסיסיים המתאימים לשבב הבקר שבחרנו.

- את קובצי המקור שנרצה להוסיף לביצוע הפרויקט שלנו נוסיף לתיקיית **Sources** •
- Project_Headers את קובצי המקור שנרצה להוסיף לביצוע הפרויקט שלנו נוסיף לתיקיית →

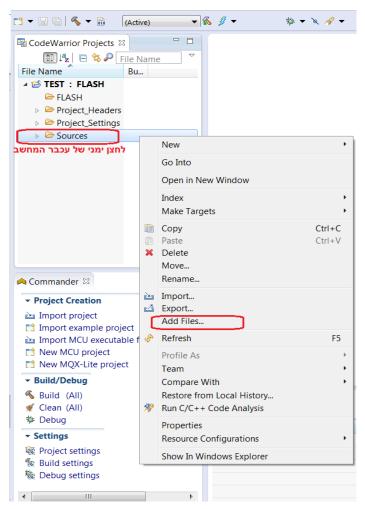

. קובצי source , header (ודברים נוספים) חדשים נוכל לפתוח בצורה הבאה.

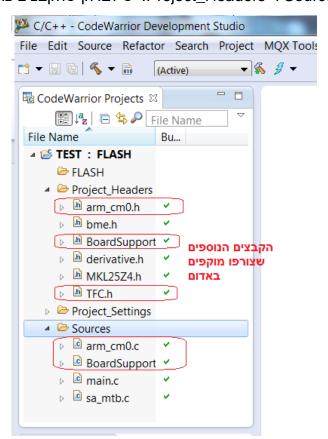

כמובן שיש לצרפם לאחר מכן לתיקיות המתאימות שבסעיף קודם **באחת** מ-2 הצורות הבאות.

- לפי ההסבר בסעיף קודם. לאחר מכן יש ללחוץ File → Refresh (או F5) כדי לצרפם לפרויקט. •
- לחצן ימני על התיקייה המתאימה תחת שם הפרויקט בחלון סביבת הפיתוח (ראה תצלום הבא).

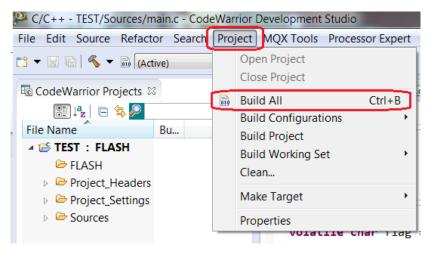

3. בקובץ זה **נתרגל שימוש בשפת** C . לשם כך יש לצרף לפרויקט שפתחתם בשלב זה את הקבצים . Sources ו- Project_Headers . יש לבדוק שהקבצים צורפו לפרויקט.

C. <u>הידור ובניית הפרויקט (Building Project):</u>

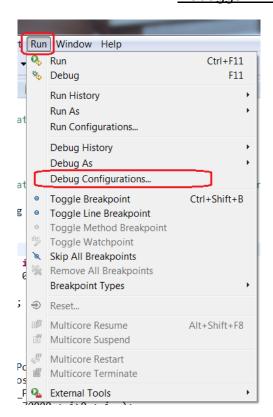
לאחר שפתחתם פרויקט וצירפתם את הקבצים המתאימים לתוך תיקיות Sources ו- Project_Headers, הקבצים נמצאים בתיקיית Lab2 (הסבר לכך נמצא בקובץ פתיחת פרויקט). בשלב זה נבצע הידור ובניית הפרויקט.

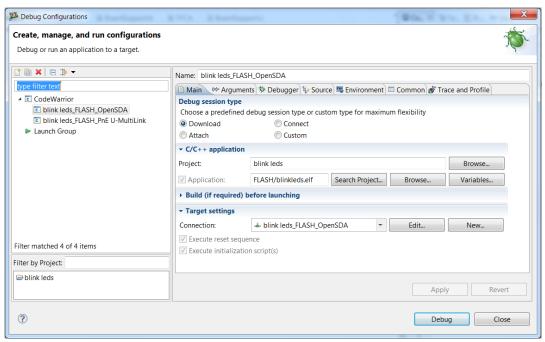
:Debug מצב Debug. D

במצב DEBUG (צריבת קוד לזיכרון ה- FLASH של הבקר והרצתו בבקר בלבד עם יכולות DEBUG של הבקר והרצתו בבקר ולא ב-PC, אולם השליטה על הרצת רך ה-PC) באפשרותנו להריץ את הקוד במצב אמת כאשר הקוד רץ בבקר ולא ב-PC, אולם השליטה על הרצת הקוד (נקודות עצירה, הרצה בצעדים וכו') היא דרך ה- PC.

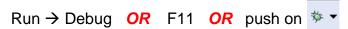
1. לשינוי הגדרות ברירת מחדל של ה- Debugger:

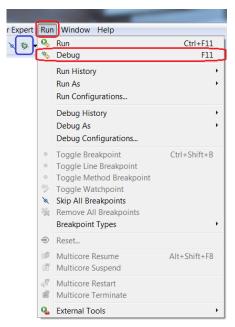

זוהי הגדרת ברירת המחדל.

:DEBUG מצב.

.3 בחלון שנפתח יש לפעול כמו בצילום הבא.

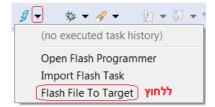

4. נכנסתם למצב DEBUG, אתם יכולים לבצע הרצה של הקוד ולבחון את פעולת הבקר (כמו שלמדתם במעבדת "מבוא למחשבים").

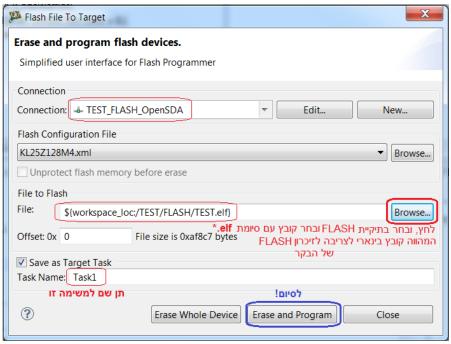
:Active Application מצב .E

בפעם הראשונה שתבצעו מצב זה תוכלו **להגדיר משימה בשם** המקשרת בין הקובץ הבינארי המהווה את התוכנית אשר ברצונכם לצרוב לזיכרון הבקר, כך בכל לחיצה על סמל הברק תתבצע צריבה.

יש ללחוץ על המשולש ההפוך מימין לברק **די שישיש איש** וייפתח לכם <u>החלון הבא:</u>

נפתח החלון הבא:

מעתה ואילך בכל פעם שתלחצו על סמל עוד תתבצע צריבה של התוכנית לזיכרון FLASH של הבקר. במצב זה הקוד ייצרב על הבקר ויפעל במנותק מה- Host. לאחר צריבה יש ללחוץ על כפתור RESET כדי שרגיסטר PC ייטען בכתובת תחילת התוכנית הראשית.

F. הכנה לניסוי:

במשימת מעבדה זו נתרגל את הנושאים GPIO, I/O Interrupt, LPM

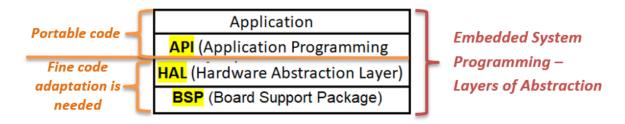
- לקרוא את "KL25 Sub-Family User Manual" בקובץ כרטיס הבקר41 , (pages 51-54)3 ,10 ,13 הפרקים 13, 10 ,10 הפרקים 13, 10 ,10
- "Cortex M0+ Generic User Guide" בספר 35-36 בספר ◆
- ולהבין אותו. **Active Application** ולאחר מכן במצב DEBUG ולאחר מכן במצב • להפעיל את הקוד לדוגמא במצב

.G <u>שאלות הכנה תיאורטיות:</u>

- 1. הסבר מהו RGB led ומה יתרונו על לד רגיל.
- 2. רשום טבלה המקשרת בין מס' בינארי בין 0x0 ל- 0x7 לבין הצבע המתאים.
- 2. הסבירו מדוע ישנו צורך ברגיסטרים GPIOx_PSOR, GPIOx_PCOR, GPIOx_PTOR 3. לבצע את אותן הפעולות ע"י שימוש ברגיסטר
- 4. מנה והסבר את ההבדלים בין הפונקציה RGB_Serial_Show(void) ולבין RGB_LED_OFF (רמז: חלק מנה והסבר את ההבדלים בין הפונקציה (disassembly).
  - volatile, const, static, global הסבר את השימוש במשתנים מסוג.
  - 6. הסבר כיצד המעבד יודע להבדיל על חזרה מפונקציה רגילה ולבין חזרה מ-handler של פסיקה (רמז: הבחינו בהתנהגות מרגיסטר LR).
- debouncing עבור לחצן המחובר ל- PTD7 בחומרה? בתוכנה? האם לולאת ה debouncing . . כיצד מתבצע handler של **PORTD** מיותרת?
  - 1. הסבר את הצורך והשימוש בבקר הפסיקות Nested Vectored Interrupt Controller) אין ורשום (Nested Vectored Interrupt Controller) ורשום 8. דוגמה לשימוש בקוד לדוגמה.

H. הקדמה ודרישות מקצועיות מחייבות לקראת ביצוע שלב החלק המעשי:

- 1. הקוד למימוש המערכת נדרש להיות בארכיטקטורת תוכנה FSM ומבוסופריט לומר טריגר (לומר טריגר Tutorial 4 pages 11-13) ולא תחת למעבר בין מצבים במערכת נעשה כתוצאה מבקשות פסיקה (ראו Tutorial 4 pages 11-13) ולא תחת מעטפת של לולאה אינסופית (הגורמת לבזבוז הספק ובנוסף מוגבלת מבחינת ארכיטקטורת התוכנה בהכללה ותחזוקה של קוד התוכנית) אלא בשימוש מצבי שינה של המעבד.
  - .Event Driven **הערה**: גישה זו במערכת הכתובה על גבי מערכת הפעלה נקראת
  - 2. **נדרש לארגן את הקוד בצורה מסודרת בקבצים נפרדים לצורך חלוקת קוד המערכת לשכבות הבאות**: (LAB2 מופיעה במודל תחת לשונית LAB2)
- שכבת (Board Support Package) מכילה קוד לקנפוג רגיסטרים של רכיבים פריפריאליים של
  הבקר (בניסוי מעבדה זו מדובר על קינפוג לדים, מתגים ולחצנים). שם הקבצים בשכבה זו יהיו עם
  bsp_example.c קידומת bsp_example.c קידומת
- שכבת ה- (Hardware Abstraction Layer) מכילה רוטינות הדרייברים של המערכת המנהלות את הממשק עם הרכיבים הפריפריאליים של המערכת באופן ישיר (בניסוי מעבדה זו מדובר על רוטינה לכתיבת ערך כארגומנט למערך הלדים, רוטינה המחזירה ערך קריאה ממערך המתגים, רוטינת ISR של בקשת פסיקה ממערך הלחצנים). שם הקבצים בשכבה זו יהיו עם קידומת hal, למשל hal example.c
- ✓ שכבת ה- (Application Programming Interface) מכילה רוטינות על בסיסן אנו כותבים את האפליקציה של המערכת ב High Level תוך גישה לרכיבים פריפריאליים דרך API בלבד כאשר המימוש של השכבות מטה "שקוף" לשכבה זו, קוד זה צריך להיות portable כך שהוא יהיה תקף גם במידה וה-של המערכת יתחלף באחר. שם הקבצים בשכבה זו יהיו עם קידומת api, למשל api example.c
- שכבת ה- Application מכילה רוטינות שירות High level כגון חיפוש איבר במערך, מיון וכו' ומכילה את אחד ה- היא שכבת קוד הגבוהה ביותר בה מתקיים הממשק עם המשתמש (מכילה את קוד מעטפת ה- FSM של המערכת) . שם הקבצים של שכבה זו הם FSM של המערכת)

:הערה

בכתיבת קוד גנרי המחולק לשכבות נוכל לבצע העברה קלה בין מערכת הכתובה עבור משפחה MSP430x2xx ולהיפך, ניהול המעבר מתחלק לשני מקרים:

- במקרה של מעבר בין משפחות של אותו שבב הבקר כאשר שתיהן מכילות את המודולים הפריפריאליים. *ו*. בשימוש המערכת אזי נדרש רק לעדכן את קובץ ה-BSP.
- וו. במקרה שמשפחה אחת חסרה לפחות מודול פריפריאלי אחד הנמצא בשימוש המערכת אזי נדרש לעדכן BSP את קובצי שכבות ה-BSP.
- בקוד ה ISR של מקור בקשת העיקרון המרכזי בארכיטקטורת תוכנה FSM המבוסחת FSM בקוד ה ISR של מקור בקשת הפסיקה (במעבדה זו בקשת פסיקה קוראת בלחיצה על אחד מהלחצנים) אנו מקבלים החלטה לעדכון ערך משתנה המצב state בלבד, בצורה זו אנו מעבירים מידע משכבת ה- HAL (המגיע אליה מהשכבה הפיזית = שכבת החומרה) היישר לשכבת ה- Application .
- 4. <u>הארה חשובה:</u> החל מניסוי 2 ואילך, השהיות בקוד המערכת יהיו בשימוש טיימרים בלבד (חוץ מהשהיות שעון for נקודתיות שיוגדרו כיוצאי דופן) ולא כפי שנעשה בניסוי מעבדה 1 בשימוש לולאות for מעבד (הנקראת תשאול, polling).

ו. <u>סיווג ארכיטקטורת תכנות FSM לשני סוגים:</u>

ארכיטקטורת תכנות FSM מחולקת לשני סוגים הבאים:

: Simple FSM מערכת

מעבר ממצב נוכחי (current_state) למצב הבא (next_state) אפשרי רק לאחר סיום קטע הקוד (current_state) (המשימה) של המצב הנוכחי. כדי לתמוך בכך יש צורך להגדיר את קטע הקוד הנדרש להיות אטומי במצב critical section כדי שאף פסיקה לא תוכל "לחתוך" את קטע הקוד הזה, כלומר בתחילת קטע הקוד של המצב למסך גלובאלית את הפסיקות (GIE=0) ובסיום לאפשר אותן (GIE=1).

: Advanced FSM מערכת.2

מעבר ממצב נוכחי (current_state) למצב הבא (next_state) אפשרי גם במהלך ביצוע המצב הנוכחי במידה והמצב הבא הוא ברמת עדיפות גבוהה יותר.

כדי לתמוך בכך יש צורך בהגדרת מבני הנתונים הבאים:

- .i משיקולי ביצועים תחת משטר Real Time את רמת העדיפות של המצבים נגדיר ע"י קידוד המצבים ברמת עדיפות עולה (מצב idle=0) ככל שערך קידוד עולה כך רמת העדיפות גבוהה יותר.
   המשמעות, בכניסה ל ISR עקב בקשת פסיקה, מעבר למצב הבא יתבצע רק אם ערך המצב הבא גדול מערך המצב הנוכחי.
- ii. במקרה שבו המצב הבא "חותך" את המצב הנוכחי במהלך ביצוע המצב הנוכחי עלינו לנהל זאת כך שבסיום, ביצוע המצב הנוכחי ימשיך מהמקום (ערך PC) וערכי ה- context (ערך המצב הנוכחי ימשיך מהמקום (ערך לצורך כך נגדיר שני מערכי נתונים:
  - של context -של מערך מערך בגודל מוגדר מראש המוקצים עבור שמירת בערך למצב i למצב i למערך הדפסה למערך בכל אחד מהמצבים. למשל, בעבודה הכוללת הדפסה למערך בעבודה i במבנה המכיל את context הלדים נצטרך לשמור את הi במבנה המכיל את context הלדים נצטרך לשמור את הi במבנה המכיל את

- במצב זה תוכן מבנה $context_i$ מכיל שלוש שדות ונכתוב לתוכו $\underline{\mathbf{w}}$ נקרא מתוכו את הערכים בכל . context switch
  - מצב . exeQue נגדיר מערך למימוש מבנה נתונים של מחסנית למימוש תור של ביצוע מצבים . LIFO שנחתך" יכנס לתור בשיטת LIFO לצורך המשך ביצוע.

להלן סיכום סדר הפעולות לביצוע:

- גדול מערך ותבצע רק אם ערך המצב הבא j גדול מערך i בכניסה ל ISR עקב בקשת פסיקה, מעבר למצב הבא j יתבצע רק אם ערך המצב הבא j גדול מערך (context_i), במקרה זה, נבצע שמירת ה context של המצב הנוכחי (כתיבה למערך i) push ביצוע push (לא להתבלבל עם פקודת אסמבלי push) של ערך המצב הנוכחי לתור state ולבסוף עדכון משתנה המצב state לערך המצב הבא j.
  - בסיום ביצוע מצב j ביצוע מצב i ביצוע מצב j. בסיום ביצוע מצב j ביצוע מצב i.ii בסיום ביצוע מצב j ביצוע מצב .ii פקודת אסמבלי pop לא להתבלבל עם פקודת אסמבלי pop ביצוע pop לא להתבלבל עם פקודת אסמבלי context t_i וטעינת תוכן state
    - . exeQue פעולת שלב *ii* תימשך עד לריקון התור

בשפת C חלק מעשי נדרש לביצוע – כתיבת קוד מערכת בשפת J.

ארכיטקטורת התוכנה של המערכת נדרשת להיות מבוססת Simple FSM (ראה הסבר בסעיף I) המבצעת אחת ארכיטקטורת התוכנה של המערכת נדרשת להיות מבוססת PBO, PB1, PB2, PB3 (מתוך ארבעת הלחצנים בהינתן בקשת פסיקה חיצונית של לחיצת לחצן מתוך ארבעת הלחצנים LEDs (P2 is connected to PTD0 - PTD7) P2.0 – P2.3, את מערך הלדים בחבר ל- P1 is connected to PTB0 – PTB3, PTB8 – PTB11) P1.

בתחילת התוכנית, הבקר נמצא במצב שינה.

קוד התוכנית נדרש להיות מחולק לשכבות (כמתואר בסעיף H).

טרם שלב כתיבת הקוד נדרש לשרטט גרף דיאגרמת FSM <u>מפורטת</u> של ארכיטקטורת התוכנה של המערכת ולצרפה לדו"ח מכין. המצבים אלו הצמתים והקשתות אלו המעברים ממצב למצב בגין בקשות פסיקה.

• בלחיצה על לחצו PB0 (state=1):

בהגדרה מראש של מערך ב main באורך 9 המכיל ספרות ת"ז של סטודנט. יש להציג על גבי 8-bit LEDs array.

הערה: מצב אחר אינו רשאי "לחתוך" מצב זה טרם השלמת הביצוע המוגדר של המצב

בלחיצה על לחצן (state=2) PB1:

נדרש להדליק לד בודד בדילוגים מימין לשמאל עם השהיה בין ערכי הספירה של 0.5sec. משך זמן הפעולה יהיה 7 שניות (תוך שמירת ערך הכתיבה ללדים בחלוף הזמן, כך שבביצוע הבא של המצב הלד ימשיך לדלג מהיכן שהפסיק).

הערה: מצב אחר אינו רשאי "לחתוך" מצב זה טרם השלמת הביצוע המוגדר של המצב <u>הערה:</u>

- בלחיצה על לחצן (state=3) PB2:
- בתזולוציה מקסימאלית PWM בתדר PV בתדר P2.7 בתדר PWM בתזולוציה מקסימאלית PWM בתזולוציה מקסימאלית scope בתזרת שימוש ב- Px בתזרת שימוש ב- Pv בתזרת שימוש ב- Pv בתזרת שימוש ב- Pv בתדר צומא בעזרת שימוש ב- Pv בתדר בעזרת שימוש ב- Pv ב-

הערה: מצב אחר רשאי "לחתוך" מצב זה (מאחר ופעולתו היא אינסופית) ובך לסיים אותו

:(state=idle=0)

הבקר מכבה את הלדים וחוזר למצב שינה (Sleep Mode).

.K צורת הגשה דוח מכין:

- הגשת מטלת דוח מכין תיעשה ע"י העלאה למודל של תיקיית zip מהצורה (cid1 < id2 (כאשר id2 | id1_id2.zip), הגשת מטלת דוח מכין תיעשה ע"י העלאה למודל של תיקיית rid1 | מעלה את הקבצים למודל.
  - התיקייה תכיל את שני הפרטים הבאים בלבד:
  - LAB2 מכיל תשובות לחלק ההקדמה של ניסוי Preface lab₂.pdf קובץ ✓
  - LAB2 מכיל תשובות לחלק תיאורטי דו"ח מכין Preparation_lab₂.pdf קובץ ✓
- (*.c מכילה שתי תיקיות, אחת בשם *Sources* של קובצי source מכילה שתי תיקיות, אחת בשם רעקייה בשם רעקייה בשם Project_Headers של קובצי header (קבצים עם סיומת רעקייה בשם רעקיה בשם רעקייה בשם רעקייה בשם רעקייה בשם רעקייה בשם רעקיה בשם רעקיה

L. צורת הגשה דוח מסכם:

- הגשת מטלת דוח מכין תיעשה ע"י העלאה למודל של תיקיית zip מהצורה (cid1 < id2 (כאשר id1 > id2), id1 (כאשר id2 > id2), רק הסטודנט עם הת"ז id1 מעלה את הקבצים למודל.
  - התיקייה תכיל את שני הפרטים הבאים בלבד:
  - עמיל תיאור והסבר לדרך הפתרון של מטלת זמן אמת. final_lab_x.pdf קובץ √
- (*.c קבצים עם סיומת <u>sources קובצי sources</u> של קובצי פטיומת CW תיקייה בשם CW מכילה שתי תיקיות, אחת בשם CW של <u>קובצי Project_Headers</u> של <u>קובצי header</u> של <u>קובצי project_Headers</u>

בהצלחה.